UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Sepvltvris. Titvlvs XXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

ſimo, triceſimo *a* die, ſive aliis, ad perpetuum cultum divinum legantur eccleſiis vel reliquis piis locis, canonica portio. (Dummodo in fraudem, non fiat ut ea Epiſcopus ſeu parœcialis eccleſia debeat defraudari) deduci non debet.

DE SVCCESSIONIBVS AB inteſtato.

TITVLVS XXVII.

CAP. I.

Clericus bona propria dare poteſt, cui vult: ſed ſi decedat inteſtatus, & non habet conſanguineos ſuccedit eccleſia. h.d. juncta gl.

Ex Concilio apud Altenen. *habito* b.

SEd hoc *c* ibidem inventum eſt de Epiſcopis, Presbyteris, & clericis: ut *d* ſi per hæreditatem, vel alio modo intuitu perſonæ aliquid adquiſierint, donate eis liceat cui voluerint dum vivunt. Si autem antè obierint, quàm hoc fecerint *e*, altari cui ſerviunt, omnia perpetuò ſanctificentur, & in jus ejus tradantur.

CAP. II.

Si olim ſervus, Presbyter factus inteſtatus decedat, ejus bona dividuntur ſecundùm formam hîc contentam. h.d. ſecundùm intellectum ſingularem, qui hodie etiam tenet.

Ex concilio Tribur. *f*

SAncto *g* concilio adlatum eſt, quòd quidam laici improbe agunt contra Presbyteros ſuos, ita ut de morientium Presbyterorum ſubſtantia partes ſibi vindicent, ſicut de propriis ſervis. Interdicimus itaq; ne hoc ulterius fiat, ſed ſicut liberi facti ſunt ad ſuſcipiendum gradum, & agendum officium divinum, ita nil ab eis præter divinum officium exigatur. Peculium verò ipſorum dividatur in quatuor partes, quarum una Epiſcopo, altera *h* eccleſiæ, tertia pauperibus, quarta parentibus adſignetur: & ſi non ſint *i* idonei parentes, Epiſcopus eam recipiat, & in uſum eccleſiæ diligenter diſtribuat. Et ſi quis contra hoc præſumpſerit, anathematizetur.

CAP. III.

Attingendo duos notabiles & ſingulares intellectus hujus capituli, ſummatur ſecundùm quemlibet intellectum. Et primò ſic: Valet Teſtamentum ad pias cauſas conditum per verba enunciativa, etiam propter aliud prolata, quanquam ſucceſſio ſeu teſtatio veniat ad excluſionem alterius eccleſiæ. Vel aliter ſecundum alium intellectum, & ſic: Per unum teſtem de veritate, & per confeſſionem etiam incidenter factam probatur oblatio, etiam quo ad effectum conſequendi bona oblata.

Innocentius III. *k Murnen. Epiſcopo.*

CVm dilectus *l* filius Abbas de Bruſia, pro cauſa, quam adverſus Epiſcopum Advenen. habebat, diutius expectaſſet: Abbas propoſuit antè dictus, quòd Archipresbyter de Alerio, ad participationem orationum monaſterio de Bruſia, obtulit ſe & ſua: [1 *& infrà.*] Sufficienter intelleximus eſſe probatum, quòd dictus Archipresbyter agens in extremis velut ultimam exprimens voluntatem, adſeruit ſe & ſua monaſterio contuliſſe. Vnde cùm requiſitus eſſet, ut conderet Teſtamentum, reſpondit ſe non poſſe *m* teſtari, quia ſe & ſua contulerat monaſterio ſæpedicto: & licet unus teſtis ſolus dixerit ſe vidiſſe, quando ſe & ſua obtulit monaſterio: quia tamen alii teſtes dixerunt ſe audiviſſe ipſam in Abbatis præſentia, quod *n* prædictum eſt, confitentem, non tanquam ſufficienter probantes, ſed tanquam vehementer admiculantes, adſertionem Abbatis plurimum adjuvabant. Quia verò pars Epiſcopi adſerebat ſe velle probare, quòd dictus Archipresbyter in extremis laborans tanquam Phreneticus alienatus erat *a* mente, unde non valuit, quod expreſſit: Nos cauſam *b* illam tibi ſub hac forma duximus committendam, quod niſi præfatus Epiſcopus legitimè probaverit, ſæpedictum Archipresbyterum ſuæ mentis compotem non fuiſſe, cùm ultimam voluntatem expreſſit ſuper impetitione monaſterii perpetuum ei ſilentiũ imponatur & compellatur reſtituere monaſterio, quæcunque de bonis ipſius Archipresbyteri, vel etiam monaſterii occupavit. Si verò legitimè probaverit Archipresbyterum, quæ ſuper ultima voluntate præmiſſa ſunt, alienata mente dixiſſe: ad faciendam ei nomine parœcialis eccleſiæ (cujus ipſe *c* adminiſtrationem geſſerat dum vixiſſet) reſtitutionem bonorum, quæ ipſius Archipresbyteri fuerant, monaſterium condemnetur, cùm idem Archipresbyter ab inteſtato deceſſerit: ipſique monaſterio ſuper impetitione Epiſcopi ſilentium imponatur.

[1 *Quibuſdam rebus ſuis uſui ſuo ſimpliciter reſervatis. De manu cujuſdam fratris ejuſdem cœnobii augmentationem coronæ in ſignum illius oblationis accepit, & quod hanc conceſſionem hoc modo feciſſet, & non ſuo nomine, ſed monaſterii poſſidebat, & monaſterio quicquid acquirebat, acquireret: ſæpe fuit in communi capitulo proteſtatus, & in hoc etiam publicè per viginti annos ferè idem Presbyter nullo contradicente vel reclamante permanſit, ita quod per publicam famam in omnibus notum erat. Nam Abbas de Bruxia qui pro tempore fuerat ei ipſi Monachi rebus illius non ſecus quam aliis rebus monaſterii proprii ſciente Epiſcopo Edunenſ. qui pro tempore erat, & in nullo penitus reclamante, publicè utebatur. Id autem quod mente compos dictus Archipresbyter fecerat inter vivos in ultima voluntate mente ſanus, licet æger corpore, confirmavit. Cumq; idem Abbas & Monachi res ſic legitimè datas, & alias quas ipſi Archipresbytero conceſſerant ad utendum ad ſuum monaſterium reducere volens, prædictus Epiſcopus eis violentiam inferens, non ſolum res Archipresbyteri, ſed etiam res ipſius monaſterii occupavit: quas cùm in bona pace repeterent, ipſi rebus illis, ut ei poſſet graſſandi materia plenior indulgeri ſed. Apoſtolic. appellavit, in octavas ſancti Martini proxima præteriti, ſuæ terminum appellationi præfigens. Econtra prædictus nuncius Epiſcopi allegavit, quod antequam donatio illa facta fuit, Archipresbyter erat poſitus extra mentem, ita quòd cùm interrogatus fuiſſet, An Monachi vis tu habitum ſuſcipere? & reſpondiſſet, Volo: ſtatim interrogatus ab alio, Vis tu eſſe aſinus? reſpondit, volo ſimiliter. ſicq; prædicti Monachi eum ad ſuum monaſterium deportarunt, quod idem nuncius ſe obtulit probaturum, quibus auditis & cognitis.*]

DE SEPVLTVRIS *d.*

TITVLVS XXVIII.

CAP. I.

Decedens inteſtatus, ſepelitur in ſepulchro majorum, vel ubi eligitur ſepultura parœcialis, tamen eccleſia habebit canonicam portionem ejus, quod relinquit eccleſiæ ſepulturæ. hoc dicit, ſecundum veriorem intellectum.

Leo III.

NOs inſtituta *e* majorum patrum conſiderantes, ſtatuimus unumquenque in majorum ſuorum ſepulchris jacere, ut Patriarcharum exitus docet. Nulli tamen negamus propriam eligere ſepulturam, & etiam alienam. Dominus enim & Magi-

---

a *Hæc dictio die, nuſquam apparet.* b *Alitenſ.* c *Cap. 1. eod. tit. in 1. compil.* d *Dictio, ut, deeſt in omnibus manuſcript.* e *præſumpſerint.* f *Triburienſi.* g *Burch. l. 2. Dec. c. 206. Ivo p. 6. c. 181. & C. 2. eo tit. in 1. comp.* h *altera verò.* i *ſint.* k *Nivernenſ. al. Lunenſ.* l *Cap. 1. eod. tit. in 3. comp.* m *Contectari.* n *dictum.*

a *Erat à mente.* b *Ipſam.* c *Dictio ipſe, deeſt ut plurimum in antiq.* d *In uno Vaticano ita: De ſepulturis mortuorum.* e *Poſt Concil. Lateran. ſub Alex. III. p. 43. c. 2. & Cap. 3. eod. tit. in 1. comp. & vid. c. 2. eod. tit. lib. 6.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſter alienam elegit, ut propriam. Sed quia dignus eſt operarius mercede ſua, tertiam partem ſui judicii illi eccleſiæ dari cenſemus, in qua cœleſti pabulo refici conſuevit, ut juxta Apoſtolum ſint conſolationum ſocii, ut fuerint paſſionum: & ſic demum ubicunque libitum fuerit, eligat ſepulturam. Aliter *a* ne fiat, auctoritate Domini noſtri, qui per Prophetam locutus eſt, dicens: Ne tranſgrediaris terminos antiquos, quos poſuerunt patres tui: ſub anathematis vinculo deteſtamur, & contradicimus.

CAP. II.

Qui convertitur ad monaſterium, medietatem bonorum, quæ pro anima ſua diſpoſuit, tenetur relinquere eccleſiæ parœciali.

Leo Papa *omnibus fidelibus per Dardaniam conſtitutis.*

RElatum eſt auribus noſtris: [1 *& infrà.*] Mandamus, ut quicunque amodò in monaſterio converti voluerit, ſive in morte, ſive in vita omnium rerum & poſſeſſionum, quas pro ſalute animæ ſuæ decrevit diſponere, medietatem *b* eccleſiæ, ad quam dignoſcitur pertinere, relinquat.

[1 *Eſſe quoſdam perversè agentes, qui ſubvertere nituntur, atque dividere conantur eccleſiæ unitatem, videlicet Abbates, Monachos, qui non zelo charitatis, ſed ſtudio rapacitatis invigilant, atque ſeducere conantur ſeculares, quos illaqueare poſſint, ut res ſuas atque poſſeſſiones ſive in morte ſive in vita monaſteriis ſuis tradant, & eccleſiis quibus ſubjecti eſſe videntur, & à quibus baptiſmum, pœnitentiam, Euchariſtiam, nec non pabulum vitæ cum lacte carnis acceperunt vel accipiunt, nihil de bonis relinquunt: hunc denique fomitem diſcordiæ nos animadvertendo modis omnibus inhibere volumus, & ne amplius fiat omninò prohibemus, conſiderantes non eſſe bonum ſi illi qui fuerunt ſocii paſſionis ſecundùm Apoſtolum, ſint immunes ſocietate conſolationum: & quia dignus eſt mercenarius mercede ſua, ideò præcipimus atq;.*]

CAP. III.

Vbi quis ſepulchro majorum relicto elegit ſepulchrum in loco minus religioſo dolo inductus, ſeu ex contemptu, ſeu non dimiſſa eccleſiæ ſuæ canonica portione expreſſè vel tacitè, non tenet electio. h. d. ſalvando iſtum textum, quantum fieri poteſt.

Innocentius III. c *Genuenſi Archiepiſcopo* d.

FRaternitatem *e* tuam non credimus ignorare mortuorum ſepulchra, & cœmeteria apud illas eccleſias, & monaſteria ex antiquo eſſe diſpoſita, in quibus religioſorum fratrum conventus ſunt conſtituti, & orationes atque miſſarum ſolemnia, tam pro vivis, quàm pro defunctis frequentius celebrantur. Vnde ipſorum devotioni, & extremæ voluntati qui apud hujuſmodi eccleſias ſepeliri deſiderant, minimè contradicendum eſt. Qui verò relictis antiquis eccleſiis, & patrum, aliorumq; parentum ſuorum ſepulchris, contra conſuetudinem Patrum Veteris Teſtamenti, qui cum patribus *f* ſuis ſepulti eſſe leguntur, ad nova & minus religioſa loca ſe transferunt, irrationabiliter & contra antiquã inſtitutionem facere videntur. Vnde ſi P. de Caſtello contra antiquam & rationabilem conſuetudinem aliquid de corpore ſuo ſepeliendo mandavit, hoc non præjudicat rationi, ſed viribus debet carere. Quocirca mandamus, quatenus corpus ipſius Monachis ſancti Stephani reddi facias, & cum ſuis patribus ſepeliri.

CAP. IV.

Si quis in ægritudine, de qua decedit, offert ſe & ſua monaſterio, eccleſia parœcialis habet inde canonicam portionem, ſecus ſi in ſanitate.

Alexander III. *Epiſcopo Sphalm.*

DE his *a*, qui in infirmitate vel ſanitate cum bonis ſuis ad religioſa loca ſe transferunt, nihil tibi [illegible] ſiis, à quibus receperunt ſalutis pabula, relinquentes: hoc tuæ volumus prudentiæ innoteſcere, quòd ſi in ægritudine ipſa ad religionem tranſeant, dummodo de ægritudine illa decedant, de bonis ſuis ipſis eccleſiis, à quibus adſumpti fuerint, canonica debet portio [illegible]. Si verò ad religioſa loca ſe in ſanitate tranſtulerint, de his quæ locis ipſis conferent, cogi non poſſunt aliquid præſcriptis eccleſiis impertiri, quia liberum eſt [illegible] bona ſua, non ſolùm religioſis, ſed etiam quibuslibet privatis conferre perſonis.

CAP. V.

Qui ſepeliunt parœcianum alienum, quem ſepelire non debent, coguntur reſtituere corpus, & qua ratione ipſius [illegible] cit, cum cap. ſequenti.

Idem.

EX parte *b* canonicorum *c* Obrigen. nobis eſt [illegible] matum, quòd prior de Inſula quendam parœcianum ſuum poſt appellationem ad nos factam in ſua eccleſia ſepelivit: [1 *& infrà.*] Mandamus, quatenus prædictum priorem compellas, ut memoratis canonicis prædicti parœciani corpus reſtituat *d*, & exinde amicabiliter conveniat cum eiſdem.

[1 *Vnde quoniam hoc eccleſiaſticæ inſtitutioni contrarium eſt, & à rationis tramite penitus alienum, ut quis falcem mittat in meſſem alienam, f. t.*]

CAP. VI.

Summatum eſt ſup. cap. prox.

Idem *Decano & Magiſtro R.* e *Ravennaten.*

CVm *f* liberum ſit: [1 *& infrà.*] Ad audientiam noſtram pervenit ex conqueſtione Abbatis, & fratrum ſancti Martini Laudonenſ. quòd cùm Presbyter quidam corpus cujuſdam mulieris (prout in ultima voluntate diſpoſuit) ad eandem eccleſiam ſepeliendum deferret, Monachi S. Vincentii Laudonen. corpus [illegible] violenter rapere, & in eccleſia ſua ſepelire minimè dubitarunt: [2 *& infrà.*] Mandamus, quatenus [illegible] eſſe inveneritis, præfatos Monachos compellatis, ut [illegible] præfatæ mulieris, & beneficia, quæ occaſione ſepulturæ ipſius recepiſſe noſcuntur, memoratis fratribus cum integritate reſtituant, & de cætero *g* talia facere non præſumant.

[1 *De univerſis inſtitutionibus ſanctorum Patrum [illegible] gioſa loca in ultima voluntate ſibi eligere ſepulturam, [illegible] culdubio obviat rationi, qui devotioni & extremæ voluntati [illegible] dentium in hac parte contradicere præſumit.*]

[2 *Et hoc idem de filio R. canis præſumpſerunt. [illegible] utiq; vehementi ſumus admiratione commoti, cùm [illegible] & ſanctorum Patrum inſtitutionibus contrairent, & [illegible] dec. noſtrorum, & noſtra quæ prædicti fratres de libera [illegible] pultura proponunt, ſatagunt violare. Inde eſt quod ſ. t.*]

CAP. VII.

Mulier nupta liberè poteſt ſibi eligere ſepulturam.

Lucius III.

DE uxore verò *h* utrum quemadmodum vir liberam debet habere ſepulturam: Nobis videtur, quòd nulla ſuper hoc inter virum & mulierem *i* ſit facienda diſtinctio, ſed utriq; in caſu iſto æqualem eſſe credimus facultatem, cùm electio iſta ad eum potius ſtatum pertineat, in quo mulier ſolvitur à lege viri *k*.

a *Geneſ.49. Exod.14. Luc.10. 1.Theſſal.5. 2.Corinth.1. Prov.22.* b *13. quaſt.2. c.7.* c *imò ſecundus, aſt Contius.* d *al. Ianuenſi, ſed jam alibi monui olim Genuam, Ianuam vocatam.* e *C.5. eod. titul. in 1. compilat. Vid. Concilium Matiſconenſe ſecundum, ca. 17. Adde quod de hac materia ſancitum eſt poſt Decret. ca. 2. & De ſepult. lib. 6.*

a *Poſt Con. Later. ſub Alex. III. p.49. c.6. & Cap. [illegible] in 1. compil.* b *C.1. eod. tit. in 2. comp.* c *Obergen. al. [illegible]* d *al. aut exinde.* e *Remen.* f *Cap. 2. eod. tit. in 2. compil.* g *In antiq. ita: de cætero ſimilia non præſumant.* h *Cap. [illegible] tit. in 1. comp. & poſt Conc. Lat. ſub Alex. III. ca. [illegible]* i [illegible] k *Vid. l. in tempus. ff. de hære. inſtit. & l. ſponſa. [illegible] donat. ante nupt.*

Pater filios impuberes, ubi voluerit, poteſt ſepeliri facere, ſi hoc habet conſuetudo.h.d.

Vtrum autem pater quò magis voluerit minores filios valeat ſepelire, non invenimus à ſanctis Patribus definitum, & propterea terræ conſuetudini decernimus relinquendum.

CAP. VIII.

Si parœcianus eccleſiæ cathedralis alibi ſepelitur, de ipſius funeſtibus, ſeu relictis eccleſiæ ſepulturæ, debetur quarta capitulo eccleſiæ cathedralis.

Idem *præpoſito & capitulo Faventin.*

CVm ſuper quodam *a* capitulo : & infrà. Præſentium auct. ſtatuimus, ut ſi aliquem parœcianorum veſtrorum alibi contigerit eligere ſepulturam, de teſtamento ipſius quarta vobis portio relinquatur.

CAP. IX.

In quantitate canonica, quæ debetur eccleſiæ parœciali, ſtatur loci conſuetudini.

Clemens III.

CErtificari voluiſti *b* à nobis, quomodo illa clauſula, quæ in privilegiis ſolet adponi, ſalva juſtitia illarum eccleſiarum, à quibus mortuorum corpora adſumuntur, intelligi debeat & exponi. Cùm autem ſuper hoc articulo diverſa anteceſſorum noſtrorum manaverint inſtituta: Leone juſtitiam illam quandoque tertiam partem, quandoque mediam, & Vrbano quartam fore cenſentibus: nos tale præbemus in hac varietate reſponſum, ut ſicut beatus Hieronymus *c* inquit, unaquæque provincia in ſuo ſenſu abundet, ſecundùm rationabilem conſuetudinem regionis *d* illa juſtitia circa medietatem, vel tertiam, aut quartam partem pro locorum diverſitatibus attendatur.

CAP. X.

Privilegiati ſuper jure funerandi ſepelire poſſunt illos, qui apud eos eligunt ſepulturam, ſolvendo tamen canonicam portionem eccleſiæ parœciali. Si verò alios ſepeliunt, tenentur reſtituere quicquid occaſione funeris receperint.

Inno. *Epiſcopo Claremonten. & Abbati Maurien.*

IN noſtra præſentia *e* conſtitutis priore eccleſiæ montis Ferrandi, & procuratore hoſpitalariorum Claremonten. diœc. idem prior propoſuit, quòd prædicti hoſpitalarii quosdam parœcianos ſuos, quorum duo erant intra annos legitimos, receperunt ad eccleſiaſticam ſepulturam. Econtra prædictus propoſuit procurator, quod tam ex privilegio, quàm ex indulgentia ſpeciali, licet hoſpitalariis omnes paſſim præter excommunicatos & interdictos, ad eccleſiaſticam ſepulturam recipere, qui apud illos elegerint ſepeliri, fideique commiſſa in ultima voluntate relicta poſſunt licenter accipere, ſoluta tantummodo quarta parœciali eccleſiæ, de cujus parœcia mortuorum corpora adſumuntur, præterquam de equis & armis, quæ indulta ſunt ipſis in *f* ſubſidium terræ ſanctæ, de quibus quartam deducere non tenentur: [1 *& infrà.*] Talem ſuper his duximus ſententiam proferendam, quòd prædicti hoſpitalarii de cætero non recipiant parœcianos eccleſiæ *g* ſupradictæ ad eccleſiaſticam ſepulturam, niſi apud eos *h* elegerint ſepeliri: & tunc parœcialis eccleſia de oblationibus, lectis, & aliis, quæ defunctus pro anima ſua in ultima diſpoſitione reliquit, præterquam de equis & armis, recipiat quartam partem, & hoſpitalarii reſiduum habeant, niſi dolo, vel fraude eorum defunctus inductus fuerit ad diſpoſitionem hujuſmodi faciendam. Nihilominus ipſis hoſpitalariis injungentes, ut de quarta trium millium ſolidorum priori ſatisfaciant memorato, cùm conſtet eos à parœcianis ejus illos ſolidos recepiſſe, niſi ſit ſufficienter oſtenſum, quòd eorum oblati vel converſi fuiſſent. Eisdemque præterea duximus injungendum, quòd niſi probaverint, quòd G. *a* parœcianos prioris, qui fuit interfectus in campis, apud ipſos elegerit ſepulturam, univerſa, quæ ipſius intuitu ejus *b* receperunt, priori reſtituant memorato *c*: alioquin, quartam partem ſolummodo reſtituere teneantur. Pro illis verò, quos conſtat intra annos legitimos deceſſiſſe, quæ ſepulturæ eorum gratia receperunt, reſtituant univerſa.

[1 *Cùm igitur hæc & alia, quæ coram Epiſcopo fuerunt propoſita, idem nobis fideliter retuliſſet, auditu & intellectu atteſtationibus & allegationibus univerſis de f.n.conſilio.*

CAP. XI.

Caſualiter mortuus privari non debet eccleſiaſtica ſepultura.

Idem *Archiepiſcopo Turonen.*

EX parte *d* parentum M. nobis eſt intimatum, quòd cùm nobilis vir dominus I. de inſula *e* Butardi eidem poſuiſſet inſidias, quam ſolicitaverat ſæpe de ſtupro, & ipſa gartionibus, qui eam rapere nitebantur, ſuper quendam pontem occurreret, tandem fugiens manus illorum, in amnem de ponte cadens fuit caſu ſubmerſa. Quocirca mandamus, quatenus cùm illa non ſponte præcipitaverit ſe de ponte, ſed (ſicut ſuperius eſt expreſſum) caſu ceciderit, corpus ejus tradi facias eccleſiaſticæ ſepulturæ; præſertim cùm ex honeſta cauſa fugiſſe noſcatur, & cui communicabatur viventi, communicandum ſit jam defunctæ.

CAP. XII.

Si oſſa excommunicatorum ſunt ſepulta in eccleſiaſtico cœmeterio, & diſcerni poſſunt, debent exhumari & projici: aliàs ſecus.

Idem *Nidroſien.* f *Archiepiſcopo.*

SAcris *g* eſt canonibus inſtitutum, ut quibus non communicavimus vivis, non communicemus defunctis: & ut careant eccleſiaſtica ſepultura, qui prius erant ab eccleſiaſtica unitate præciſi *h*, nec in articulo mortis eccleſiæ reconciliati fuerint.

Vnde ſi contingat interdum, quòd vel *i* excommunicatorum corpora per violentiam aliquorum, vel alio caſu in cœmeterio eccleſiaſtico tumulentur, ſi ab aliorum corporibus diſcerni poterunt, exhumari debent, & procul ab eccleſiaſtica ſepultura jactari. Quòd ſi diſcerni non poterunt, expedire non credimus, ut cum excommunicatorum oſſibus corpora extumulentur fidelium: cùm licet *k* non obſit juſtis ſepultura nulla vel vilis, impiis tamen celebris, vel ſpecioſa *l* non proſit.

CAP. XIII.

Terra cœmeteriata pro ſepultura fodienda vendi non debet.

Innocentius III. *Epiſcopo Magalon.*

ABolendæ conſuetudinis perverſitas apud montem Peſſulan. (ut dicitur) inolevit, ut decedentibus non prius permittatur effodi ſepultura, quàm pro terra, in qua ſepeliendi ſunt, certum precium eccleſiæ perſolvatur: & infrà. Mandamus, quatenus cùm loci diœceſanus exiſtas, inhibeas clericis ne quicquam omninò præſumant exigere hac de cauſa.

CAP. XIV.

Excommunicatus, qui per ſuum Presbyterum fuit abſolutus in morte, in cœmeterio ſepeliri debet, & ad ſatisfaciendum coguntur hæredes.

Gregorius IX. *Epiſcopo N.*

a *C.1.eod.tit.in 1.comp.* b *Ca.3.eod.tit.in 2.compilatione.* c *ad Lucinium.* d *Vid.l.Labeo.ff.de ſup.leg.& l. cum de lanionis.§.aſinam.ff.de fun.inſtruc.* e *C.1.eod.tit.in 3.com.* f *ad.* g *prædicta eccleſia.* h *illos.*

a *VV.* b *receperint.* c *Vid.l.1.cum no.C.de.inſt.& ſubſtit.& l.quæ ſub conditione.§.quoties.cum ver.ſeq.ff.de cond.inſtit.* d *C.2.eod.tit.in 3.comp.* e *Dictio Butardi, deeſt in omnib. antiq. exempl.* f *Vitroſienſi Epiſcopo.* g *C.3.eod. tit. in 3. compilatio.* h *Vid.l.2.ff.de calum.per Bart.* i *al.laicorum.* k *Hæc verba ſunt B. Aug. lib. De cura pro mort.agend. c.2.* l *precioſa.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

PArochiano tuo, qui excommunicatus pro manifeſtis exceſſibus, videlicet homicidio, incendio, violenta manuum injectione in perſonas eccleſiaſticas, eccleſiarum violatione vel inceſtu fuit, dum ageres in extremis *a* per Presbyterum ſuum juxta formam eccleſiæ abſolutos, non debent cœmeterium & alia eccleſiæ ſuffragia denegari. Sed ejus hæredes & propinqui, ad quos bona pervenerunt ipſius, ut pro eodem ſatisfaciant, cen. ſunt eccleſiaſtica compellendi.

DE PAROCHIIS, ET ALIENIS PAROCHIANIS.

TITVLVS XXIX.

CAP. I.

Inter Epiſcopum ſubſtitutum Epiſcopo hæretico, & ipſum Epiſcopum hæreticum reverſum, & ex diſpenſatione receptum, dividitur epiſcopatus, modo hic expreſſo.

Ex concilio Africano. *b*

SI Epiſcopus *c* ex Donatiſtis ad catholicam unitatem eſt converſus, æqualiter inter ſe dividant eas quæ ſic inventæ fuerint, ubi ambæ partes fuerint, id eſt, ut alia loca ad illum, alia ad alium pertineant, ita ut ille dividat, qui amplius temporis in epiſcopatu habet, & minor eligat. Quòd ſi fortè unus fuerit locus, ad eum pertineat, quem plebs elegerit. Sed ſi antiqui catholici ſuum voluerint, & illi ſuum, qui ex Donatiſtis converſi ſunt, plurimorum voluntas paucioribus præferatur *d*. Si autem partes æquales ſunt, majoris temporis Epiſcopo deputetur *e*. Si enim ita plurima loca inveniuntur, in quibus ambæ partes fuerint *f*, ut non poſſint æqualiter dividi, velut ſi in impari numero fuerint, diſtributis locis, qui parem habent numerum, quicunque locus remanſerit, hoc in eo ſervetur, quod dictum eſt, cum de uno loco ſuperius tractetur.

CAP. II.

Presbyteri parochiales dominicis diebus & feſtivis parœcianos alienos ad miſſam admittere non debent, ſi ex contemptu ad eorum eccleſiam accedunt.

Ex concilio Naneten. *g*

VT dominicis vel *h* feſtivis diebus Presbyteri antequam miſſam celebrent plebem interrogent, ſi alterius parœcianus in eccleſia ſit, qui proprio contempto Presbytero ibi velit miſſam audire: quem ſi invenerint, ſtatim ab eccleſia abjiciant.

CAP. III.

Epiſcopus parochianum alterius ſine ipſius licentia ordinare non poteſt, nec eum aliter judicare.

Hadrianus Papa. *i*

NVllus Epiſcopus alterius parochianum judicare præſumat: & infrà. Nam qui eum ordinare non potuit, nec judicare poteſt.

CAP. IV.

Fines parochiarum, de quibus conſtat, vel finibus cohærentia præſcribi non poſſunt.

Vrbanus III.

SVper eo verò *k*, quod apud vos intelleximus dubitatum, an quod de finibus, & *l* his quæ finibus cohærent, non præſcribendis, ſtatutum per canones eſſe dignoſcitur, ſit in parœciarum *a* limitibus, ſicut in provincialibus admittendum. Reſpondemus quòd bene videtur in utroque ſervandum, ſi fines legitima præſcriptione, vel aliàs indubitata fide conſtitit eccleſiaſtica ordinatione ſtatutos.

CAP. V.

Si parœcianus ſeu diœceſanus domicilium transfert, prima prælatus in eo jura epiſcopalia, ſeu diœceſana, ſibi non vendicat: decimæ tamen prædiales illius parœciæ ſibi debentur, niſi aliter debeantur ex conſuetudine.

Clemens *b* III.

SIgnificavit *c* nobis Aconen. *d* Epiſcopus, quòd cum poſt recuperationem Aconen. civitatis, ad habitandum in ea ſe quàm plurimi contuliſſent, qui ante generalem occupationem terræ ſanctæ in aliis civitatibus regni Hieroſolymitani elegerant manſionem: [1] Fraternitati tuæ *e*, mandamus, quatenus prædictorum locorum prælatos, ut ſibi nullam in prædictos Aconen. habitatores juriſdictionem uſurpent, nec ab eis temporalia exigant, quibus ſpiritualia non miniſtrant, diſtrictione qua convenit compellatis: ita quòd ſi de agris in ſua parœcia conſtitutis fructus percipiunt, & in ultramarinis partibus ratione prædiorum decimæ perſolvuntur, deinceps eis ipſas cum integritate perſolvant: dicto vero Aconen. tanquam diœceſano ſuo cogantur [illegible] reſpondere.

[1 *Et in ea reſidentiam fecerunt aliquantam, & alios [illegible] reſident in eadem, prælati prædictarum civitatum eis ad [illegible] ſibi jura eccleſiaſtica compellunt. Quia verò tranſgredi [illegible] à patribus conſtitutos, aut falcem mittere in meſſem alienam non oportet.*

DE DECIMIS, *f* PRIMITIIS ET OBLATIONIBUS.

TITVLVS XXX.

CAP. I.

Exprimit quatuor genera decimarum, quæ ex veteri lege debebantur.

Hieronymus *ſuper Ezechielem.* g

DEcimam partem omnium frugum Leviticæ tribui populus ex lege debebat. Rurſus [illegible] ipſis decimis Levitæ, hoc eſt inferiorum miniſtrorum gradus decimas dabant ſacerdotibus. [illegible] quoque & *h* aliæ decimæ, quas unuſquiſque de populo Iſraël in ſuis horreis ſeparabat, ut comederet eas, [illegible] ret in templum in urbe Hieruſalem, & in veſtibulo templi ſacerdotes & Levitas ad convivium invitaret. [illegible] autem & aliæ, quas pauperibus recondebant. [illegible] primitiæ quas de frugibus offerebant, non erant [illegible] nomine definitæ, ſed offerentium arbitrio [illegible]. Traditionem quoque accepimus Hebræorum, non [illegible] præceptam, ſed arbitrio magiſtrorum inolitam, quòd [illegible] plurimum, quadrageſimam partem dabant ſacerdotibus [illegible] qui minimum, ſexageſimam inter quadrageſimam & ſexageſimam licebat quodcunque voluiſſent offerre. Quod igitur in Pentateucho dubium derelictum eſt, hic ſpecialiter definitur propter ſacerdotum avaritiam, ne amplius à populo exigant in primitiis offerendis.

CAP. II.

Non poteſt congruè ſummari, propter varietatem [illegible].

Paſchalis II.

NOvum *k* genus exactionis eſt ut clerici à clericis decimas exigant, cùm nuſquam in lege Domini

a *Quis dicatur conſtitutus in extremis, vid. in leg. 3. cum l. ſequen. ff. de don. cau. mor. Bart. in l. 1. C. de ſacroſanc. eccl.* b *c. 85. in conc. Lat.* c *C. 1. eod. tit. in 1. comp.* d *Vid. l. & ſuum hæredem. §. fin. cum l. ſequent. De pactis.* e *deputentur.* f *fuerunt.* g *Vanoten al. Naveten ſed legendum Naneten. eſtque hoc decretum ibi c. 1. non c. 429. ut refert Bur. l. 2. decr. c. 2. nec ca. 19. ut refert Ivo p. 2. c. 122.* h *C. 2. eod. tit. in 1. comp.* i *Bur. l. 2. decr. c. 29. Ivo p. 6. c. 140. & c. 3. eod. tit. in 1. comp.* k *poſt conc. Lat. ſub Alex. III. c. ult. & c. 5. eod. tit. in 1. comp.* l *vel.*

a *Liminibus.* b *Clemens.* c *Ca. un. eod. tit. in 1. comp.* d *Acon.* e *al. veſtræ.* f *De materia hujus tit. vid. [illegible] 22. q. 80. & 87.* g *C. 45. & c. 1. eod. tit. in 1. comp.* h *[illegible] & , deeſt.* i *al. hoc.* k *Poſt Conc. Lat. ſub. [illegible] p. 13. c. 16. & c. 17. eod. tit. in 1. comp.*

hoc

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN